

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego T. B. kwoty 50 357 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty. Roszczenie stanowiły odsetki na podstawie art. 5 Ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych wyliczone od kwoty 686 514,83 zł od dnia 7 czerwca 2011 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. oraz od kwoty 651 514,83 zł od dnia 30 grudnia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7 maja 2011 r. pomiędzy pozwanym a powodem reprezentowanym przez W. R. zawarta została umowa sprzedaży, której przedmiotem był sprzęt sportowy oraz ogrodowy. Cena sprzedaży została określona na kwotę 1 032 919,20 zł, po udzielonym upuście 40 %, jako termin płatności określono 31 grudnia 2011 r., określono możliwość zwrotu towaru, wpisując tę klauzulę na fakturach w miejscu uwagi. Został on nabyty przez pozwanego w celu dalszej odsprzedaży. Wcześniej pozwany pracował u powoda jako sprzedawca. W. R. nie konsultował decyzji o tej sprzedaży z inną osobą w firmie. Nie informował także swojego przełożonego P. C.. U powoda W. R. zajmował się serwisem sprzętu, magazynem, dostawami, montażami, marketingiem, zajmował się także sprzedażą i wystawianiem faktur. Towar miał być przewieziony do magazynu wynajmowanego przez pozwanego w pobliżu magazynów powoda. W K. Polska była praktyka zwrotu towaru przed terminem zapłaty, kontrahent nie musiał podawać powodu zwrotu. W trakcie odbierania towaru z magazynu, pracownik powoda P. S. zaniepokojony dokonaną transakcją, z uwagi na to, iż podjęta była poza standardowymi godzinami pracy powoda, w sobotę, wielkość transakcji, korzystne warunki dla kupującego, zawiadomił swojego dyrektora P. C.. Zdecydowano się zawiadomić Policję, która przyjechała na miejsce. Wywóz towaru został przerwany. Powód złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przeciwko W. R. oraz T. B.. Cena sprzedaży towaru, który został przekazany do magazynu pozwanego wyniosła 686 514,83 zł. Towar z kolei, którego przekazanie przerwała Policja opiewał na kwotę 346 404,38 zł. Postanowieniem z dnia 12 maja 2011 r. Prokuratora Rejonowa W. P. wezwała pozwanego do wydania przedmiotów wyszczególnionych na fakturach, z uwagi na konieczność zabezpieczenia towaru objętego przedmiotem postępowania. Policja zwróciła się także do (...) sp. z o.o. wynajmującego pozwanemu magazyn o wstrzymanie się od podejmowanie jakichkolwiek dyspozycji, w szczególności zwolnienia zabezpieczonego towaru. Postanowienie o przeszukaniu i żądaniu wydania rzeczy Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Północ utrzymał w mocy postanowieniem z dnia 27 czerwca 2011 r. Postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2011 r. prokurator Prokuratury Rejonowej W. P. uznał za dowód rzeczowy faktury z dnia 7 maja 2011 r., nie uznał z kolei za dowody rzeczowe przedmioty zatrzymane podczas czynności przeszukania magazynu firmy (...) z dnia 13 maja 2011 r. Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód. Postanowieniem z dnia 24 listopada 2011 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Północ zażalenia nie uwzględnił i zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy. Postanowieniem z dnia 15 grudnia prokurator Prokuratury Rejonowej W. P. umorzył śledztwo przeciwko W. R. oraz T. B. podejrzanym o czyn z art. 296 § 1 i 2 k.k., wobec braku znamion czynu zabronionego. W uzasadnieniu zwrócono uwagę, iż z uwagi na treść zebranego materiału dowodowego nie sposób uznać, by W. R. stosując rabat 40 % przy sprzedaży towarów T. B. przekroczył jako pracownik swoje uprawnienia lub nie dopełnił obowiązków wynikających z umowy o pracę. W spółce nie zostały w sposób jednoznaczny rozpowszechnione zasady udzielania rabatów klientom, a przede wszystkim nie uzyskano od pracowników jakiegokolwiek oświadczenia, które potwierdzałoby, że są oni w tej sprawie poinformowani i zobowiązani do stosowania takich rabatów. Wręcz przeciwnie, większość pracowników K. Polska stwierdza, że zasady te były przekazane ustnie lub pocztą email, a nawet że miały charakter jedynie sugestii, a nie wiążący dla wszystkich pracowników. Wielu z spośród pracowników stosowało rabat w wysokości 40 % lub przynajmniej słyszała o takiej praktyce, co dotąd nie spotkało się z dezaprobatą władz spółki.

Pismem z dnia 19 lipca 2011 r., doręczonym powodowi w dniu 21 lipca 2011 r. pozwany zawiadomił powoda o zwrocie towaru oraz wezwał do odbioru towaru, precyzując faktury, z których zwraca towar, jak też wartość, która łącznie wyniosła 454 113,75 zł. Powód nie odebrał towaru. Wobec czego ponowiono oświadczenie w tym zakresie, w piśmie

z dnia 28 sierpnia 2012 r. W dniu 30 grudnia 2011 pozwany zapłacił powodowi kwotę 35 000 zł tytułem faktury (...) (faktury – k. 17 – 36, zeznania świadka P. C. – k. 222, zeznania świadka W. R. – k. 240 – 242, zeznania świadka P. S. – k. 252, zeznania świadka S. G. – k. 253 , przesłuchanie pozwanego – k. 310 – 311, zestawienie – k. 37, postanowienie z dnia 12 maja 2011 r. –k. 58, umowa – k. 55 – 57, pismo z dnia 12 maja 2011 r. – k. 59. Postanowienie z dnia 27 czerwca 2011 r., postanowienie – k. 69 – 70, postanowienie z dnia 24 listopada 2011 r. – k. 72 – 76, postanowienie z dnia 15 grudnia 2011 r. – k. 77-87, pismo z dnia 19 lipca 2011 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 65 -67, pismo z dnia 28 sierpnia 2012 r. –k. 90 – 93).

Powołany wyżej stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o wskazane dokumenty, które nie budziły wątpliwości co do wiarygodności. Szereg okoliczności nie było spornych między stronami.

Ponadto w oparciu o zeznania świadków i przesłuchanie strony pozwanej, które co do przebiegu wypadków związanych z tą konkretną transakcją nie były sporne. Zwrócić należy w tym miejscu zwłaszcza uwagę na relacje pracowników powoda, z których nie wynika, aby w spółce były określone jasno granice, w których sprzedawca może dokonywać transakcji z klientami. Z relacji np. P. C., który pełnił funkcję kierowniczą wynika tylko, iż tak korzystnych dla kupującego warunków płatności sobie nie przypomina, przeważnie dla największych odbiorców były to terminy 2 miesięczne, nie przypomina sobie aby komukolwiek sprzedano towary na podobnych warunkach. Takie stwierdzenia zdaniem sądu wskazują tylko na pewną praktykę, nie oznaczają jednak reguł sprzedaży, którymi mieli posługiwać się sprzedawcy. Z kolei stwierdzenie świadka, iż nie przypomina sobie takich sytuacji by była możliwość zwrotu zakupionego towaru a przynajmniej na taką skalę, samo w sobie jest niekonsekwentne. Dalsza teza „a przynajmniej na taką skalę”, zakłada samo przez się, iż mogły zdarzyć się takie przypadki. Co do praktyki ustalenia warunku zwrotu towaru wskazał świadek R. i sąd nie znalazł podstawy aby w tym zakresie kwestionować to twierdzenie. Także z relacji P. S. wynika tylko pewna praktyka, nie zaś formalne reguły ustalane przez powoda przy sprzedaży przez jego pracowników na rzecz klientów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne co do kwoty 401,40 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 lutego 2013 r. do dnia zapłaty;

W pozostałej części powództwo podlegało oddaleniu.

Powód dochodzi roszczenia na podstawie art. 5 Ustawy z dnia 12 czerwca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, według brzmienia z dnia transakcji. Zgodnie z powołanym przepisem jeżeli strony w umowie przewidziały termin zapłaty dłuższy niż 30 dni, wierzyciel może żądać odsetek ustawowych za okres począwszy od 31 dnia po spełnieniu swojego świadczenia niepieniężnego i doręczeniu dłużnikowi faktury lub rachunku - do dnia zapłaty, ale nie dłuższy niż do dnia wymagalności świadczenia pieniężnego. Wskazać należy w pierwszej kolejności, iż do wskazanej sprzedaży z dnia 7 maja 2011 r. mają zastosowanie przepisy niniejszej ustawy, albowiem spełniała ona przesłanki z jej art. 2, zgodnie z którą transakcją handlową w rozumieniu ustawy jest umowa, której przedmiotem jest odpłatne dostarczanie towaru lub odpłatne świadczenie usług, jeżeli strony tej umowy zawierają ją w związku z wykonywaną przez siebie działalnością gospodarczą lub zawodową. Niewątpliwie sprzedaż jest odpłatnym dostarczeniem towaru.

W oparciu o przeprowadzone postępowanie dowodowe nie budzi wątpliwości, iż między stronami zawarta została umowa sprzedaży towarów. Nie budzi wątpliwości także uprawnienie pracownika W. R. do działania w imieniu powoda. Nie było sporne, iż w zakres jego uprawnień i obowiązków wchodziła sprzedaż towarów. W świetle reguł obowiązujących u powoda nie było jasnych kryteriów związanych z ograniczeniem jego uprawnień, związanych czy to z wartością sprzedaży czy też konkretnych warunków. Brak było wewnętrznych regulacji. Dodatkowo podnieść należy, iż aby takie ograniczenie miało skutek na zewnątrz musiało być znane drugiej stronie umowy, do czego brak podstaw w niniejszej sprawie. Dlatego też zawarta w ten sposób umowa odniosła skutek bezpośrednio u powoda zgodnie z

art.95 § 1 k.c. Samo dochodzenie odsetek od ceny sprzedaży przez powoda bazuje na ważności zawartej umowy i to z wszystkimi jej elementami, także co do zastrzeżenia o możliwości zwrotu towaru.

Istotnym elementem dla oceny żądania jest kwestia spełnienia świadczenia przez powoda, albowiem tylko w takiej sytuacji w świetle art. 5 Ustawy z dnia 12 czerwca 2013 r. można żądać odsetek za okres poprzedzający wymagalność. W świetle art. 535 § 1 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Istotnym elementem jest tu zobowiązanie sprzedawcy powoda – wydania rzeczy. Zgodzić się należy z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 lipca 1999 r., II CKN 552/98, OSNC 2000/2/24, zgodnie z którym przez pojęcie wydania rzeczy sprzedanej według przepisu art. 548 k.c. należy rozumieć nie tylko przeniesienie posiadania przewidziane w art. 348-351 k.c., ale także samo zapewnienie kupującemu możliwości odebrania nabytej rzeczy, która została mu realnie zaoferowana, a więc niezależnie od tego, czy kupujący rzeczywiście przejął rzecz do swojej dyspozycji. Pojęcie wydania rzeczy nie jest jednoznaczne z odbiorem rzeczy przez kupującego.

W przedstawionym stanie faktycznym powód nie zapewnił pozwanemu odebrania rzeczy niezwłocznie po dokonanej sprzedaży. Jeszcze w dniu transakcji pozwanemu uniemożliwiono odebranie nabytych przedmiotów, uniemożliwiono dysponowanie nimi, skoro sprzedaż wiązała się także z przeniesieniem własności. Oczywiście nastąpiło to wskutek zatrzymania rzeczy i uznania ich za dowody w sprawie w toku postępowania karnego. Stan ten istniał do 24 listopada 2011 r. tj. do momentu wydania postanowienia wskutek zażalenia powoda o utrzymaniu postanowienia prokuratora o nieuznaniu przedmiotów za dowody rzeczowe. Co skutkowało, iż dopiero od dnia 24 listopada 2011 r. pozwany mógł nimi skutecznie władać, a co za tym idzie dopiero od tej daty można mówić, iż nastąpiła czynność wydania rzeczy. Zatrzymanie rzeczy aż do tego czasu nie było okolicznością niezależną całkowicie od powoda. To powód kwestionując prawidłowość transakcji podjął inicjatywę związaną ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, które to postępowanie doprowadziło do uniemożliwienia wydania rzeczy pozwanemu.

Nie było sporne iż do magazynu pozwanego przekazany został towar o wartości ceny sprzedaży w kwocie 686 514,83 zł. Jak już wyżej wskazano z uwagi na jego zabezpieczenie, nie mógł on tym towarem jednak dysponować, nie został więc wydany. Z drugiej strony mimo braku wykonania zobowiązania przez powoda, pozwany mógł oświadczeniami prawokształtującymi modyfikować stosunek prawny. I tak pozwany skorzystał z przewidzianego umowie prawa zwrotu towaru przed upływem terminu płatności. Ów element został zastrzeżony z uwagi na kwestię, iż towar został nabyty przez pozwanego w celu dalszej odsprzedaży w okresie do terminu płatności. Zgodzić się należy w tym miejscu z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2014 r., III CK 411/02, LEX nr 585805, zgodnie z którym istnieje możliwość ukształtowania umowy sprzedaży w taki sposób, zgodnie z którym w sytuacji braku nabywców, nastąpi zwrot części zakupionego towaru i zobowiązanie się w takiej sytuacji sprzedającego do zwrotu ceny uprzednio zapłaconej przez kupującego za zwracany towar. Takie ukształtowanie umowy sprzedaży jest dopuszczalne w ramach swobody umów, przewidzianej w art. 3531 k.c. Nie sprzeciwia się ono właściwości umowy sprzedaży, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Choć w zasadzie faktura i faktura korygująca są dokumentami techniczno-rozliczeniowymi, to mogą zawierać także oświadczenie woli strony, która je wystawiła a zatem mają istotne znaczenie dla wykładni oświadczeń woli stron. Stosowana w obrocie gospodarczym praktyka dopuszczająca zwrot zakupionego towaru i zwrot uiszczonych zań ceny, może być uznana za rodzaj umownego prawa odstąpienia od umowy w określonych sytuacjach. Taka umowa pozostaje umową sprzedaży a powrotne przeniesienie na sprzedawcę własności sprzedanych rzeczy ruchomych nie jest pozbawione kauzy. Jego przyczyną prawną jest bowiem wola stron kształtująca umowne prawo odstąpienia od umowy oraz jego skutek określony w art. 395 § 2 k.c.

Wobec złożenia przez pozwanego oświadczenia o odstąpieniu z dnia 19 lipca 2011 r. należy uznać, iż odpadł obowiązek świadczenia ceny sprzedaży w kwocie 454 113,75 zł. W tej części umowę należy uznać za niezawartą. Oczywiście jest, iż skutek odstąpienia ma moc wsteczną.

Dlatego też cena, która wchodziłaby w rachubę do zapłaty przez pozwanego to kwota 232 401,08 zł jako różnica kwoty 686 514,83 zł i 454 113,75 zł.

Od kwoty tej odsetek na podstawie art. 5 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych można jednak było żądać dopiero od dnia 27 grudnia 2011 r. W świetle wskazanego przepisu bowiem wierzyciel może żądać odsetek ustawowych począwszy od 31 dnia po spełnieniu swojego świadczenia niepieniężnego. Biorąc pod uwagę spełnienie świadczenia niepieniężnego w dniu 24 listopada 2011 r., termin początkowy żądania to 25 grudnia 2011 r. Zgodnie jednak z art. 115 k.c. jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy, termin upływa dnia następnego. Przepis art. 5 powołanej ustawy mówi o żądaniu wierzyciela a więc określonej czynności prawnej, zatem skoro 25 i 26 grudnia są dniami wolnymi od pracy termin możliwy do zgłoszenia żądania to 27 grudnia 2011 r. Dlatego odsetki ustawowe od 27 grudnia 2011 r. od kwoty 232 401,08 zł do dnia 30 grudnia 2011 r. czyli do zapłaty przez pozwanego kwoty 35 000 zł to kwota 331,09 zł, dalej pomniejszając kwotę długu o zapłatę dokonaną przez pozwanego, odsetki za dzień 31 grudnia 2011 r. od kwoty 197 401,08 zł to kwota 70,31 zł. Należy zwrócić uwagę, iż powód naliczał odsetki od do dnia 31 grudnia 2011 r. a więc do dnia zapłaty określonego na fakturach (wezwanie do zapłaty – k. 13).

Łącznie zatem na podstawie art. 5 Ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych zasądzono kwotę 401,40 zł. O dalszych odsetkach orzeczono od dnia wniesienia powództwa na podstawie art. 482 k.c.

W pozostałym zakresie powództwo było niezasadne.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 zd. k.p.c. Uwzględnienie powództwa w stosunku do całości żądania było na tyle nieznaczne, iż sąd włożył obowiązek pokrycia całości kosztów na powoda. Na należne pozwanemu koszty złożyły się koszty zastępstwa procesowego na podstawie § 6 pkt 6 w zw. z § 2 ust 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa. Sąd przyznał wynagrodzenie pełnomocnika według podwójnej stawki minimalnej, uznając iż zasądzenie wynagrodzenia wyższego niż według wysokości minimalnej uzasadnione jest nakładem pracy pełnomocnika i charakterem sprawy. Sprawa cechowała się dużym stopniem skomplikowania faktycznego. W sprawie podjęte zostały czynności dowodowe z zeznań świadków, przesłuchania strony. Zwrócić należy uwagę nadto, iż stawka minimalna wynagrodzenia przysługuje już w sprawie zakończonej nakazem zapłaty, a zatem zasądzenie kosztów bez podwyższenia stałoby tu w sprzeczności z art. 109 § 2 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

- odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.